

Νεανικές Ματιές Ψηφιακός Ακτιβισμός

Photo by [Devin Avery](#) on [Unsplash](#)

Άγγελος Σταυρόπουλος

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ • [LinkedIn](#)

Διδακτορικός Φοιτητής Πανεπιστημίου Γλασκόβης, Επηρεαστής (κοινής γνώμης) για περιβαλλοντικούς σκοπούς στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Λέξεις κλειδιά: μέσα κοινωνικής δικτύωσης, πολιτική συμμετοχή, ψηφιακή ευαισθητοποίηση

Ο 21^{ος} αιώνας είναι αδιαμφισβήτητη η εποχή της ψηφιοποίησης. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθημερινά αποκτούν έναν πιο ενεργό ρόλο στην ζωή μας και αποδεικνύουν ότι αποτελούν έναν μικρόκοσμο δίχως σύνορα, ή μάλλον έναν ψηφιακό μικρόκοσμο που φαντάζει πολύ μεγαλύτερος από τις πληροφορίες που λαμβάνουμε από τον πραγματικό κόσμο. Έτσι, λοιπόν, ξεπερνούν τα πρωταρχικά τους όρια της κοινωνικοποίησης και μοιάζουν να είναι ένας κοινωνικοπολιτικός αλλά και οικονομικός πυλώνας της σύγχρονης ζωής. Πλέον, μέσω των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ένας άνθρωπος μπορεί να εργαστεί, να κοινωνικοποιηθεί, να δώσει φωνή στις απόψεις του, ακόμα και να δυσανασχετήσει. Μια από τις μεγαλύτερες καινοτομίες, που έχει εμφανιστεί μόλις την τελευταία δεκαετία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είναι ο ψηφιακός ακτιβισμός, που προσφέρει μια πληθώρα δυνατοτήτων καθώς και φωνή στην κοινότητα των social media για στιδήποτε συμβαίνει σε όλο τον κόσμο. Θα ήταν σημαντικό να αναφερθούμε στο τι είναι ο ψηφιακός ακτιβισμός (Digital Activism), για το πώς, πότε και ποιοι τον χρησιμοποιούν και τι αντιπροσωπεύει. Μέσα από το διδακτορικό μου στον ψηφιακό ακτιβισμό και την πολιτική

εμπιστοσύνη, εξετάζω την σχέση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με τον κόσμο και τον αντίκτυπό τους στην πολιτική. Ο ψηφιακός ακτιβισμός έχει χαρακτηριστεί από πολλούς ως ένα κομμάτι της πολιτικής συμμετοχής και μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως: το να έρθει κάποιος σε επαφή με έναν πολιτικό μέσω μιας πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης, το να υποβάλει, υπογράψει ή κοινοποιήσει μια αναφορά, το να δημιουργήσει μια δική του δημοσίευση (post) για ένα κοινωνικό ή πολιτικό ζήτημα, το να αναδημοσιεύσει κάτι που σχετίζεται με αυτά, το να αγοράσει ή μποϊκοτάρει ένα προϊόν μέσω μιας πλατφόρμας, ακόμα και να πατήσει like σε μια δημοσίευση κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου. Βέβαια, υπάρχουν και πιο σύνθετες ενέργειες ψηφιακού ακτιβισμού που στοχεύουν στην πολιτική διαφάνεια μέσω του επονομαζόμενου hacktivism, botivism κλπ. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την ευκολία με την οποία ένας άνθρωπος μπορεί να συμμετάσχει στον λεγόμενο ψηφιακό ακτιβισμό, δηλαδή το να αλληλοεπιδρά μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με διάφορα κοινωνικοπολιτικά τεκτονώμενα που λαμβάνουν χώρο στον κόσμο, είναι σημαντικό να δώσουμε μερικά παραδείγματα του πώς ο ψηφιακός ακτιβισμός έχει επηρεάσει τον πραγματικό κόσμο και το πόσο ισχυρός ήταν ο αντίκτυπος του.

Πολλάκις έχουμε παρατηρήσει ότι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κάποια γεγονότα λαμβάνουν εκτενή δημοσιότητα και γίνονται αυτά που λέμε «viral». Έτσι, η ψηφιακή ευαισθητοποίηση του κόσμου μπορεί να αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων, το κοινωνικό ή φυλετικό ρατσισμό, αλλά και το περιβάλλον και την προάσπιση του. Οι πρώτες νύξεις του ψηφιακού ακτιβισμού και της επιρροής του στον πραγματικό κόσμο, ξεκινάνε το 2010 και το 2011 με τους «indignados» (τους λεγόμενους «αγανακτισμένους») και το «Arab Spring» («Αραβική Άνοιξη») που ερευνήθηκαν σε βάθος από μελετητές όπως οι Bennett & Segerberg (2012), Lamoureaux & Sureau (2018) και Suwana (2019). Και στις δυο περιπτώσεις μαζικές πιέσεις της κοινής γνώμης μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οδήγησαν σε διαδηλώσεις, στις οποίες ο κόσμος αντιστεκόταν σε μέτρα λιτότητας στην ευρωπαϊκή περίπτωση, και στο Arab Spring αντιτίθονταν στα αυταρχικά καθεστώτα. Είναι σημαντικό όμως να μιλήσουμε και για την χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε άλλες μορφές ψηφιακού ακτιβισμού. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν χρησιμοποιηθεί

εκτενώς, διότι είναι γνωστό ότι έχουν μεγάλη απήχηση και επιρροή. Έτσι, λοιπόν, έχουν χρησιμοποιηθεί και για περιβαλλοντικές καμπάνιες είτε για να προωθήσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως ισότητα κλπ. Από προσωπική εμπειρία μέσω μιας [καμπάνιας](#) στην οποία συμμετείχα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης φαίνονται να δίνουν αρκετά μεγάλη έκταση σε θέματα ευαισθητοποίησης και η απήχηση καθώς και η αλληλεπίδρασή τους είναι αρκετά μεγάλη. Για παράδειγμα μέσα από πλατφόρμες κοινωνικοποίησης είναι εύκολο να μάθουμε απλούς τρόπους που θα μειώσουν το δικό μας στίγμα στην περιβαλλοντική κρίση, όπως το να υιοθετήσουμε επαναχρησιμοποιούμενα είδη στην καθημερινότητά μας αντικαθιστώντας τα πλαστικά ποτήρια ή καλαμάκια μιας χρήσης με άλλα πολλαπλών. Ο ψηφιακός ακτιβισμός είναι, γενικότερα, κάτι το οποίο βρίσκεται σε πολύ πρώιμο στάδιο και πιστεύω θα μας απασχολήσει πολύ τα επόμενα χρόνια, διότι βρισκόμαστε σε μια περίοδο ψηφιοποίησης των κοινωνικών δομών και προτύπων. Η φωνή του καθενός απολαμβάνει μεγαλύτερη ηχώ μέσα στο διαδίκτυο. Κλείνοντας, ένα παράδειγμα που δείχνει τις δυνατότητες αυτές

είναι το γεγονός ότι το καλοκαίρι του 2019 οι φωτιές στο δάσος του Αμαζονίου βγήκαν στο φως της δημοσιότητας πρώτα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και μόνο αφότου η έκταση της δημοσιότητας αυτής έφτασε σε σημείο όπου οι κοινωνικές πιέσεις έφεραν πολιτικές τοποθετήσεις, τότε τα παραδοσιακά μέσα μαζικής ενημέρωσης άρχισαν να αναφέρονται σε αυτό. Έτσι, λοιπόν, η συνεχόμενη τριβή γύρω από το θέμα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης «ανάγκασε» και πολιτικούς φορείς να λάβουν θέση και να προσπαθήσουν ενεργά να βοηθήσουν στην καταπολέμηση των πυρκαγιών στο δάσος του Αμαζονίου. Την ίδια στιγμή οι πιέσεις της κοινής γνώμης στα social media είχαν γίνει viral κι είχαν φτάσει σε κάθε μεριά του κόσμου αναγκάζοντας την κυβέρνηση Μπολσονάρου να αποδεχτεί την βοήθεια ευρωπαϊκών δυνάμεων. Και εδώ τίθεται το ακόλουθο ηθικό ζήτημα: Είναι ο ψηφιακός ακτιβισμός αποτελεσματικός ή

καλλιεργεί μια λανθασμένη αίσθηση συμμετοχής; Ο ιός της «συμμετοχικής πλατωνικής απάθειας» που εξαπλώθηκε στον πλανήτη, ήδη πριν την πανδημία COVID-19, είχε μολύνει ήδη αρκετά τους αποχαυνωμένους στην επικοινωνία διασυνδεδεμένους χρήστες. Οι χρήστες κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ως νέοι «επαναστάτες του πληκτρολογίου», αναλώνονται σε έναν «άγονο ψηφιακό ακτιβισμό της πολυθρόνας» διαμαρτυρόμενοι μόνο στις «ιντερνετικές πλατείες». Θεωρώ ότι ο ψηφιακός ακτιβισμός είναι μια ιστορική κοινωνική αφύπνιση και μια ευκαιρία να επαναπροσδιορίσουμε την σχέση μας με τον φυσικό κόσμο. Το μυστικό είναι να κάνουμε τα «ψηφιακά λόγια» μας «πραγματικές δράσεις». Έτσι, εμείς οι νέοι έχουμε την δυνατότητα με τις πράξεις μας να γίνουμε όχι μόνο οι «ψηφιακοί» αλλά και οι «φυσικοί ηγέτες» του μέλλοντος.

Photo by [Jakob Owens](#) on [Unsplash](#)

ευρυζωνικότητα
κυβερνο-ασφάλεια
τεχνητή νοημοσύνη
ψηφιακή διπλωματία
λιμενικές υποδομές
καινοτομικό πνεύμα
κίνδυνος συμμόρφωσης
καθημερινά προβλήματα
περιβάλλον
πανδημία
χρηματοδότηση
ψηφιακή ευαισθητοποίηση
τεχνολογία
συμβουλές
νέα ψηφιακή πραγματικότητα
θετική σκέψη
μέσα κοινωνικής δικτύωσης
4η βιομηχανική επανάσταση
οικονομία
έξυπνες λύσεις τεχνολογικού μετασχηματισμού
σχέδιο ανάπτυξης
αυτόνομα πλοία
ψηφιοποίηση
καριέρα
μυωπία του μάρκετινγκ
άνθρωπος
ελληνόκτητη ναυτιλία
δημόσια διπλωματία
πολιτική συμμετοχή
νομικές συμβάσεις
παγκόσμιο εμπόριο
πράσινη ανάπτυξη
διά-βίου μάθηση
κρυπτογράφηση